41-ރ/20/2025/ޖއ

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް

ޖުޑީޝަލް ކޮމިޓީ

"ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ބިލު" ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމިގޮތުގެ ރިޕޯޓު

ރިޕޯޓު ނަންބަރު: M20/R/JD/2025/03

13 މޭ 2025

ޖުޑިޝިއަރީ ކޮމިޓީ

މި ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން އުފެއްދިފައިވާ ޝަރުޢީ ދާއިރާއާ ގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކުގެ ކަންކަން ދިރާސާކުރުމާއި ޝަރުޢީ ދާއިރާއާ ގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކުގެ ސިޔާސަތުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް އޮތްނަމަ، އެކަން ފާހަގަކޮށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމާއި، ޝަރުޢީ ދާއިރާއާ ގުޅުންހުރި ބިލުތައް ދިރާސާކޮށް، ފުރިހަމަކޮށް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރިޢާޔަތްކޮށްދިނުން އެދި ހުށަހެޅުން ހިމެނެއެވެ.

މީގެ އިތުރުން، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުން އުފެއްދިފައިވާ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާއި މުސްތަޤިއްލު މަޤާމުތަކުގެ ތެރެއިން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 129 ވަނަ މާއްދާއިން މި ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމަނާފައިވާ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގައި ތިބޭ މެންބަރުންނާއި މުސްތަޤިއްލު މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކަށް ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުމާއި، އެ މުއައްސަސާތަކުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓު ދިރާސާކުރުމާއި، އެ މުއައްސަސާތަކާ ގުޅޭގޮތުން އާންމުންނާއި ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ދިރާސާކޮށް، އެ ކަންކަމަށް އެޅޭނެ ފިޔަވަޅުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ލަފާދިނުމާއި، އެ މުއައްސަސާތަކާ ބެހޭގޮތުން އެ މުއައްސަސާއަށް ހިނގާ ގޮތުން މަޢުލޫމާތު ހޯދައި، ސުވާލުކޮށް، އެ މުއައްސަސާތަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބަލައި، އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބަޔާންކޮށްދިނުމާއި، އެ މުއައްސަސާތައް އަމާނާތްތެރިކަމާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯދަންޖެހޭ ފަރާތްތަކާ ދޭތެރޭ މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ދިރާސާކޮށް، އެ ފަރާތްތަކަށް އިންޒާރުދިނުމާއި، އެ މުއައްސަސާތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ވަކިކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކާ ދޭތެރޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ލަފާ އެރުވުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 154 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޤާޟީއަކު ވަކިކުރުމަށް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ފޮނުވާ ޤާޟީންނާ ބެހޭ ޤާޟީއާމެދު ވަކިކުރުމުގެ މައްސަލަތައް ދިރާސާކޮށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރިޢާޔަތްކުރުމަށް ހުށަހެޅުން މި ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަންކަމެވެ.

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގައި ހިދުމަތްކުރައްވަމުންދާ މެންބަރުން

ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު

ޙުސްނީ މުބާރިކް

މަނަދޫ ދާއިރާ

ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރުގެ ނައިބު

ޒޯލްފަރ އަނާރާ ނައީމް

ހުރާ ދާއިރާ

ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން

އަބްދުއްސައްތާރު މުޙައްމަދު

ހޮޅުދޫ ދާއިރާ

މަޢުރޫފް ޒާކިރު

ކެންދޫ ދާއިރާ

މުޙައްމަދު ޝާހިން ހަބީބު

ކުރެންދޫ ދާއިރާ

އަޙްމަދު ރިޔާސް

ތިމަރަފުށި ދާއިރާ

އަޝްރަފް ރަޝީދު

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާ

އަޙްމަދު ޒާހިރު

މަޑުއްވަރި ދާއިރާ

މުޙައްމަދު ޝާހިދު

ހުޅުދޫ ދާއިރާ

އިސްމާއީލް ނިޒާރު

ފޭދޫ އުތުރު ދާއިރާ

އިބްރާހިމް ނާޒިމް

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާ

ފިހރިސްތު

1. ތައާރަފް 5

2. ކޮމިޓީން ބިލު ދިރާސާކުރި ގޮތް 5

3. ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ މައިގަނޑު އިސްލާޙުތައް 10

4. ނިންމުން 14

ޖަދުވަލު 1 15

ޖަދުވަލު 2 16

1. ތަޢާރަފު

މި ރިޕޯޓަކީ، 12 ޑިސެންބަރު 2024 ގައި ބޭއްވި 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 60 ވަނަ ޖަލްސާގައި، ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ބިލު ޖުޑިޝަރީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުއްވުމާ ގުޅިގެން، ކޮމިޓީން އެ ބިލު ދިރާސާކޮށް ނިންމުމުގެ ރިޕޯޓެވެ.

މި ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވާފައިވަނީ 2 ޑިސެންބަރު 2024 ގައި ބޭއްވި 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 56 ވަނަ ޖަލްސާގައެވެ. އަދި، 3 ޑިސެންބަރު 2024 ގައި ބޭއްވުނު 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 57 ވަނަ ޖަލްސާގައި މި ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް ފަށާފައިވެއެވެ. މި ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް ނިމުމާއެކު، 12 ޑިސެންބަރު 2024 ގައި ބޭއްވުނު 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 60 ވަނަ ޖަލްސާގައި، ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި 65 (ފަސްދޮޅަސް ފަހެއް) މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން މި ބިލު މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމަށް ފާސްކޮށްފައިވެއެވެ.

މިއީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 133 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަންޑާރަނައިބުގެ މަޤާމަށް އައްޔަނުކުރެވޭ ފަރާތެއްގައި ހުންނަންޖެހޭ ޝަރުޠުތަކާއި، ބަންޑާރަނައިބުގެ ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، އެ ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި ބަންޑާރަނައިބު ތަބާވާންޖެހޭ ހަމަތައް ކަނޑައެޅުމާއި، ބަންޑާރަނައިބާ މަޝްވަރާކުރުމާ ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށްޓަކައި ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ނަމުގައި ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގައި ނުހިމެނޭ ސަރުކާރުގެ ވަކި އޮފީހެއް ޤާއިމުކުރުން، އެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތްތައް ރޭވިފައިވާ ގޮތާއި، އެ އޮފީސް ހިންގުމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި، އެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންނާގުޅޭ އެންމެހައި އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމަށް ބޭނުންވާ ޤާނޫނީ އަސާސެއް އެކުލަވާލުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލެއްކަމުން، ބިލު ހުށަހެޅި ސަބަބުގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

2. ކޮމިޓީން ބިލު ދިރާސާކުރި ގޮތް

މި ބިލު ކޮމިޓީއަށް ފޮނުއްވުމާ ގުޅިގެން، 12 ޑިސެންބަރު 2024 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ 2024 ވަނަ އަހަރުގެ 38 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި، މި ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާނެ ގޮތާ ގުޅޭގޮތުން ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި މަޝްވަރާކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މި ބައްދަލުވުމުގައި މި ބިލުގެ މަސައްކަތް ކޮމިޓީން ނިންމާނީ ސުންގަޑިއަކީ 28 ފެބްރުއަރީ 2025 ކަމުގައި ކޮމިޓީން ނިންމިއެވެ. އަދި، މި ބިލާ ގުޅޭގޮތުން ތިރީގައިވާ ކަމާގުޅުންހުރި އިދާރާތަކުގެ ހިޔާލު ހޯދުމަށް ކޮމިޓީން ނިންމިއެވެ.

- އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް؛
- މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖަސްޓިސް؛
- ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން؛ އަދި
- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާ ކައުންސިލް.

އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިދާރާތަކުގެ ތެރެއިން ކޮމިޓީއަށް ލިޔުމުން ޚިޔާލު ހުށަހަޅާފައިވަނީ އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުންނާއި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުންނެވެ.

2.1. ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތްތަކަށް

މި ބިލު ދިރާސާކުރިއިރު، އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތްތަކާއި އެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްގެންދާގޮތާއި، އެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްގެންދިއުމުގައި އެ އޮފީހަށް މިހާތަނަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ގޮންޖެހުންތައް ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން، 2019 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން 2024 ވަނަ އަހަރުގެ ނިޔަލަށް އެ އޮފީހުން ހުށަހަޅާފައިވާ އެ އޮފީހުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓުތައް ދިރާސާކުރުމަށް ކޮމިޓީން ނިންމިއެވެ.

އޭގެފަހުން، 10 މާރިޗު 2025 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި، އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ތިރީގައިވާ ފަރާތްތައް ބައިވެރިވެވަޑައިގެން، އެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ކުރުމުގައި ކުރިމަތިވާ ގޮންޖެހުންތަކާ ގުޅޭގޮތުން ތަފްޞީލުކޮށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވިއެވެ.

އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވި ފަރާތްތައް	
ކައުންސެލް ޖެނެރަލް އަލްއުސްތާޛާ ފާތިމަތު ބަހީމް	1.
ޕްރިންސިޕަލް ސޮލިސިޓަރ އަލްފާޟިލާ ސުޒާނާ ޝާކިރު	2.
ސީނިއަރ ސްޓޭޓް ކައުންސެލް އަލްއުސްތާޛާ ފަރުޙާ ފައްޔާޒު	3.
ސީނިއަރ ސްޓޭޓް ކައުންސެލް އަލްއުސްތާޛު އަޙްމަދު ޝަހުޒާދު މުޙައްމަދު	4.
ސީނިއަރ ސްޓޭޓް ކައުންސެލް އަލްއުސްތާޛާ މަރިޔަމް ޝާނީ	5.

އެގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީން ބަންޑާރަނައިބަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، އެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މަސައްކަތްތައް 4 ޑިވިޝަނަކަށް ބަހާލެވިގެން އެ އޮފީހުން ކުރިއަށްގެންދަވާކަން ފާހަގަކުރައްވާފައިވެއެވެ. އެއީ:

- ދައުލަތުން ދައުވާކުރުމާއި ދައުލަތާ ދެކޮޅަށް ރައްދުވާ ދައުވާތަކުގެ އެންމެހައި މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސިވިލް ލިޓިގޭޝަން އެންޑް ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ޑިވިޝަން؛
- ޤާނޫނީ ލަފާދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ލީގަލް އެޑްވައިޒް ޑިވިޝަން؛
- ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވާ އެންމެހައި ބިލުތަކުގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ލޯ ރިފޯމް އެންޑް ލެޖިސްލޭޝަން ޑިވިޝަން؛ އަދި
- ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާގުޅޭ ސިޔާސަތުތައް ފިޔަވަޅުތަކާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާގުޅޭ މުޢާހަދާތަކާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖެއިން ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި މަސައްކަތްތައް ކޯޑިނޭޓްކޮށް ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ހިއުމަން ރައިޓްސް އެންޑް އިންޓަނޭޝަނަލް އެފެއާޒް ޑިވިޝަން.

މީގެ އިތުރުން، ކޯޕަރޭޝަން ބޯޑުގެ އިދާރީ ހިންގުމުގެ ހުރިހާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ބަލަހައްޓަވަނީ ވެސް އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުންކަން އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، އެ ބޯޑުގެ ބައްދަލުވުންތަކާއި ބޯޑުން ނިމޭ އެޖެންޑާ ޝީޓުތައް ބަލައިގަނެ، އެ ބޯޑުގެ ފަރާތުން އާންމުން ކުރާ ސެކްރެޓޭރިއަލް ޖަވާބުދާރީވުމާއި އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނާއި ޕްރޮސީޖަރުގެ ހިންގާ މަސައްކަތްތައް ފުރިހަމަކުރަނީ އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އިދާރީ މުވައްޒަފުންގެ އެހީތެރިކަމާއެކުގައިކަން އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވައެވެ.

ހަމައެއާއެކު، އެ އޮފީހުން ކުރާ އެހެނިހެން މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި، ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން މާލީ ތަނަވަސްކަމެއް ނެތް ފަރާތްތަކަށް ޤާނޫނީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުތައް އާންމުންނަށް ފަސޭހައިން ލިބޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމުގެ މަސައްކަތާއި، ޤާނޫނުތައް އިޝްތިހާރުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްގެންދަނީވެސް ހިންގާކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވައެވެ.

2.2. ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުން ކުރިމަތިވާ މައިގަނޑު ގޮންޖެހުންތަކާއި ބިލުގެ ސަބަބުން ލިބިގެންދާނެކަމަށް ބެލެވޭ ހައްލުތައް

އެ އޮފީހުގެ އެންމެހައި މަސައްކަތްތައް ކުރުމުގައި ކުރިމަތިވާ މައިގަނޑު ގޮންޖެހުންތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވާފައިވެއެވެ.

1. އެންމެ ގާބިލު މުވައްޒަފުން ނުހުރުމަށް ދަތިވުން

މިހާރު ސިވިލް ސަރވިސްގެ އުސޫލުތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ އެކަށީގެންވާ ނުވަތަ އެންމެ މަތިން އިންޓަރވިއުއިން ފާސްވާ ފާހަގަކުރާ ކެނޑިޑޭޓުން ނުހުރުމަށް ދަތިވާކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވައިފައެވެ. އެގޮތުން، ޖެނެރަލް ލޯޔަރުންގެ މަޤާމަކަށް މާސްޓަރސް ޑިގްރީ ހުރި ކުރިމަތިލާފައިވާނަމަ، ޖެނެރަލް ލޯޔަރުންގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި، ޖެނެރަލް ލޯޔަރުންގެ މިހާ އިންޓަރވިއުގައި އަދި ޕްރެޒެންޓޭޝަނުގައިވެސް ކާމިޔާބު ނަތީޖާއެއް ދައްކަވާފައިވާކަމަށް، އެ މަޤާމަށް އެ މީހަކު ނުހޮވޭ ދަތިވާގޮތުގެ މިސާލެއްގެ ގޮތުގައި އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވައިފައެވެ.

އަދި، ތަޖުރިބާ އިތުރު މުވައްޒަފުން ހޯދުމުގައި ވެސް ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވާކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވައިފައެވެ. އެގޮތުން، އެ އޮފީހުގެ ޚާއްސަ ދާއިރާތަކުގެ ބައެއްގައި ނުވަތަ ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގެ ބައެއްގައި މަސައްކަތްތަކާ އިތުރު ތަޖުރިބާ މުވައްޒަފުންނަކީ ހަމައެކަނި ޤާނޫނީ ޑިގްރީއެއް ހުރި މުވައްޒަފުންނަށްވުރެ ބޮޑަށް ޚާއްސަ ތަޖުރިބާ ހުރި މީހުން ކަމުގައިވުމުން، އެކަށީގެންވާ ތަޖުރިބާ ހުރި މީހުން ލިބުމަށް ދަތިވާކަމަށާއި، ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޝަރުޠުތައް ހުރިގޮތުން، އެފަދަ ޝަރުޠުތައް ހިފެހެއްޓުމުގައި ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވާކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވައިފައެވެ.

މީގެ އިތުރުން، އެޑްވާންސް ޓްރޭނިންގެ އޮފީހުގެ އެކިއެކި މަޤާމުތަކަށް އެ އޮފީހުން ބޭނުންވާ ވަކި ދާއިރާއެއްގެ ތަޖުރިބާ ޝަރުޠުތަކެއް އެކުލަވާލުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެ އޮފީހަށް ނުލިބޭކަމަށްވެސް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވައިފައެވެ.

ހަމައެއާއެކު، ސިވިލް ސަރވިސްގެ އުސޫލުތަކާ ހުރިގޮތުން، އަދި މުވައްޒަފުން ނުހުރުމަށް ހިނގާ މުއްދަތަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށްވުރެން، ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވާކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވައިފައެވެ.

2. މުވައްޒަފުން ރިޓެއިންކުރުމަށް ދަތިވުން

ސިވިލް ސަރވިސް ބަޖެޓްގައި އޮތޯރިޓީން އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގައި މުވައްޒަފުން ގިނަ ދުވަހު ރިޓެއިންކުރުމަށް ދަތިވާކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވައިފައެވެ.

އެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ހުރިހާ ގޮތުން، އެ އޮފީހުގެ އެކި ޑިޕާޓްމަންޓްތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ އިދާރީ މުވައްޒަފުންނަށްވެސް ޚިދުމަތްދިނުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި އަދާކުރުމަށް ތަމްރީނުކުރުމަށް މުވައްޒަފުންތަކާއި ކަމަށާއި، އެގޮތުން މުސާރަތަކަށް ރިޓެންޝަން ޑިޕާޓްމަންޓްގެ އިދާރީ މުވައްޒަފުންނަށް ކޯޓުތަކުގެ އިދާރީއޮފީސްތަކާއި، ކޯޓުތަކުގެ ފުރުޞަތަކަށް ފަރިތަވެފައިވާތީ އެ ޑިޕާޓްމަންޓްގައި މަސައްކަތްކުރުމުގައި ތަޖުރިބާކުރުވާ މުވައްޒަފުންކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރެއްވިއެވެ. އާންމު އިދާރީ މުވައްޒަފުންނާ ޚިދުމަތްދޭނެ ތަހުދީ އަމަލުކުރުމަށް ތަޖުރިބާކުރުވާ އިދާރީ މުވައްޒަފުން ތަޢާރަފުކުރުމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރެއްވިއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނަށް ޤަވާޢިދާ އެއްގޮތަށް ތަޖުރިބާކޮށްފައިވާ އިދާރީ މުވައްޒަފުން ބަދަލުކުރުމަށް އާންމު އިދާރީ މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައިކަމަށް ވެސް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރެއްވިއެވެ.

އަދި، އެ އޮފީހުގެ ކޯޓުގެ ޖުޑީޝަރީގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުގެ ތަޖުރިބާކުރުމަށް ގޮތަށް ނު އަހަރުދުވަސް ދުވަސް ބަދަލުކުރަމުން އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރެއްވިއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެ މުވައްޒަފުގެ ތަޖުރިބާ ތިން ހަތަރު އަހަރުދުވަހުން އެ މުވައްޒަފުން އެހެން ތަނަކަށް ބަދަލުވެ ބަދަލުވާ ނިސްބަތްވާކަމަށާއި، އެއީ މަޤާމުގެ ކުރިއެރުން ދިނުމުގައި ހުރި ދަތިތަކެއްކަމާއި، އެހެން އޮފީސްތަކާ އަޅާބަލާއިރު އެއްފަދަ ޖުޑީޝަރީގެ އޮފީހުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކަށް ކުރީގެ ސަބަބުތަކަށް ވާކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރެއްވިއެވެ.

މީގެ ކުރިން، ޕްރޮފެޝަނަލް ސަޕޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޖުޑީޝަރީގެ އޮފީހުގެ މުސާރަތަކާ ރިޕޯޓްތަކާ، ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ފަހުން ލިބޭ ފަރާތް އޮފީސްތަކުން އުސޫލުތަކެއް ހުށަހެޅުއްވިކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް، އެ ބަދަލު ސަރކިއުލަރގެ އެއްފަދަ އޮފީސްތަކުގެ ގޮތުގައި ސަރވިސް، އެޖުޑިސަރީގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން މަސައްކަތްތަކުގެ ބަދަލުތަކަށް، ބަދަލުތައް މަސައްކަތްތަކުގެ ހަމަ އެ މުސާރައާއި އިންސާފުގެ ދުވަސްވަރު މަސައްކަތްކުރާ އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރެއްވިއެވެ.

އެގޮތުން، ދިމާވާ އެއް ދަތިކަމަކީ މަޤާމުގެ ކުރިއެރުން ދިނުމުގައި ދަތިވާ ދަތިތަކެވެ. އެޖުޑިސަރީގެ އޮފީހުގައި މިހާރު އޭގެ ސިވިލްސަރވިސްގެ ޕޯސްޓްތަކުން މުވައްޒަފުން ކުރިއަރައިދޭން އެކަށީގެންވާ ކުރިއަރާ ޕޯސްޓް ނެތްކަމަށާއި، އެކަމުގެ ސަބަބުން ވެސް މުވައްޒަފުން އޮފީހުގައި ރިޓެއިންކުރުމަށް ދަތިވާކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރެއްވިއެވެ.

3. ވަޒީފާގެ އަދަދު މަދުވުން

ވަޒީފާގެ އަދަދު މަދުވުމުގެ ސަބަބުން، އެއް ވަޒީފާއެއް އެކަނި ގޮތުގައި 70 މަސައްކަތަށްވުރެ ގިނަ މަސައްކަތްތަކުގެ މަސައްކަތްކުރަން ޖެހޭކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރެއްވިއެވެ. ޓްރެއިނިންގަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުތަކުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ގޮތުން، ތަނަވަސްކަމެއް އޮފީހަށް ނުލިބޭތީ މަސައްކަތްކުރަން ޖެހޭ ކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރެއްވިއެވެ.

އަދި، އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި އިތުރުވެގެން ގޮސްފައިވާކަމަށާއި، ހިއުމަން ރައިޓްސް އެންޖީ އިންޓަރނޭޝަނަލް އެކުއަލިޓީގެ އިތުރުން، ބޭރުގެ ކޯޓުތަކުގައި ހިނގާ މައްސަލަތަކަށް ތަރުޖަމާކުރުމާއި އާބިޓްރޭޝަންގެ މަސައްކަތްތަކާއި ވަރަށް ފަހުން އެ އޮފީހުން ކުރަން ފެށި ފަރާތް ޖާނިބަކީ މަސައްކަތްތަކުގެ ކަމަށާއި، ކޮންމެ ފަހަރަކުވެސް ދައުލަތުން ހަރަދުތަކުގެ ހިނގާގޮތަށް އިންޓަރނޭޝަނަލް ވަކީލުން ހަރަދުކުރަންޖެހޭކަމަށާއި، އޭގެ ބަދަލުގައި އެ އޮފީހުގައި މުވައްޒަފުން ރިޓެއިންކޮށްގެން، އެ މުވައްޒަފުންނަށް ބޭނުންވާ ތަމްރީނުތައް ދީގެން އެކަށީގެންވާ ވަރުގެ މުސާރައަކާ އެކުގައި އެ މުވައްޒަފުން ބެހެއްޓުމަކީ، ބޭރުގެ ވަކީލުން ހަރަދުކުރާ ހަރަދުތަކާ ބަލާއިރު، ބައިނަލްއަޤްވާމީ ކޯޓުތަކުގައި އެ އޮފީހުގެ ވަކީލުންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސްލަހަތު ބޭނުންތަކަށް ހިތްވަރުދިނުމަށް ބުނެފައިވާކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވައިފައެވެ.

އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަތިތަކާއި ގޮންޖެހުންތަކަށް މި ބިލުގެ ސަބަބުން ފުރުޞަތުތަކާއި ލުއިތަކާއި ލިބިގެންދާނެކަމަށް ތަސައްވުރުކުރެއްވޭކަމަށް އެ އޮފީހުން އެ ބައްދަލުވުމުގައި ފާހަގަކުރައްވައިފައެވެ. އެގޮތުން، ސިވިލް ސަރވިސްއިން ބިލުގެ، ވަކި އިދާރާއެއްގެ ގޮތުގައި ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް ކަނޑައެޅިގެން ދިއުމުން، މި ބިލުގެ ދަށުން އެ އޮފީހުން އެކުލަވާލާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، އެ އޮފީހަށް އެކަށޭނެ ބަޖެޓާ މުވައްޒަފުން އިތުރުކުރުމުގައި، މަޤާމުގެ ކުރިއަރުން ދިނުމުގައިވެސް ވަރަށް ބޮޑު ބަދަލުތަކެއް ގެނެސްދޭނެކަމަށް އެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވައިފައެވެ.

3. ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ މައިގަނޑު އިސްލާހުތައް

މި ބިލާ ގުޅޭގޮތުން ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ދެކެވުނު މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު، ބިލާގުޅޭގޮތުން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުންނާއި އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކޮމެންޓްތަކާއި، ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައި މެންބަރުން ފާޅުކުރެއްވި ޚިޔާލުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ކޮމިޓީން ބިލަށް ގެންނަވާފައިވާ މައިގަނޑު އިސްލާހުތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

3.1 ބިލުގައި "މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އެންމެހައި އިބާރާތްތައް، "ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތާބެހޭ ކަންކަން ތަންފީޛުކުރާ ވުޒާރާ" އަށް ބަދަލުކުރުމަށް.

މިފަދައިން އިބާރާތް ބަދަލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ، "މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް" ގެ ނަން "މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޕްލޭނިންގ" ގެ ނަމަށް ބަދަލުވެފައިވާތީއެވެ.

3.2 ބިލުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

އިޞްލާޙުކުރަން ހުށަހަޅާ ގޮތް	13.	(ނ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި، ބަންޑާރަނައިބު ވަކީލުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް މަސްއޫލިއްޔަތެއް ނުހިމެނެއެވެ.
ސަބަބު			މިފަދައިން އަކުރު އިޞްލާޙުކުރަން ހުށަހަޅާފައި މިވަނީ، ބަންޑާރަނައިބު ވަކީލުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް މަސްއޫލިއްޔަތެއް އޮތުން ފަރާތަކާ ހަވާލުނުކުރެވޭނެކަން ސާފުކޮށް ބަޔާންކުރުމުގެ ގޮތުންނެވެ.

3.3 ބިލުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް ދެ އަކުރު އިތުރުކުރުން.

އިޞްލާޙުކުރަން ހުށަހަޅާ ގޮތް	17.	(ބ)	ސޮލިސިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމުގެ މުއްދަތަކީ، ހަމަ އެ މަޤާމަށް ޢައްޔަނުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހެވެ.
		(ޅ)	މި މާއްދާގެ (ބ) އާއި އެއްގޮތަށް، މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ވަކިކުރާ މީހަކު ފިޔަވައި، ސޮލިސިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމަށް ޢައްޔަނުކުރާ މީހަކު، 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ އިތުރު ދެ ދައުރަށް ޢައްޔަނުކުރުމަކީ މި މާއްދާ ހުއްދަކޮށް ނުދެއެވެ.
ސަބަބު			މިފަދައިން ދެ އަކުރު އިޞްލާޙުކުރަން ހުށަހަޅާފައި މިވަނީ، ސޮލިސިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމުގެ މުއްދަތު ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުންނެވެ.

3.4 ބިލުގެ 26 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.

ބިލުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތް	ޝަރަފުވެރިކަމާއެކު ވަކިވާ މުވައްޒަފުން	26.	(ހ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ މުވައްޒަފުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ގަވާއިދާ އެކުލަވާލާ ގޮތުގެމަތިން، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފަކު އުމުރުން 65 (ފަސްދޮޅަސްފަހެއް) އަހަރުވުމުން، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ވަޒީފާއިން ޝަރަފުވެރިކަމާއެކު ވަކިވާނެއެވެ.
			(ނ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފުންގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ މުވައްޒަފުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ގަވާއިދާ އެކުލަވާލާ ގޮތުގެމަތިން، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގައި ވިދިވިދިގެން ނުވަތަ ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ޚިދުމަތްކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކު، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ވަޒީފާއިން ޝަރަފުވެރިކަމާއެކު ވަކިވެވިދާނެއެވެ.

			(ނ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ވަޒީފާއިން ޝަރަފުވެރިކަމާއެކު ވަކިވާ މުވައްޒަފަކީ، ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގައި ވިދިވިދިގެން ނުވަތަ ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ޚިދުމަތްކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކު ކަމުގައިވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ މުވައްޒަފުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ޝަރަފުވެރިކަމާއެކު ވަޒީފާއިން ވަކިވުމުގެ އިނާޔަތް ލިބުމުގެ ހައްދު އެފަރާތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
			(ރ)	މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ލިބިދޭ އިނާޔަތް ކަނޑައަޅާނީ، ބަނޑާރަނައިބު ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކަށް ބިނާކޮށް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްއިންނެވެ.
އިސްތިޢުފާކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް	ވަޒީފާއިން މުސްކުޅިކުރުން	27.	(ހ)	ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފަކު އުމުރުން 65 (ފަސްދޮޅަސް ފަހެއް) އަހަރުވުމުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ މުވައްޒަފުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޚިދުމަތުން މުސްކުޅިކުރުމުގެ އިނާޔަތާއެކު ވަޒީފާއިން މުސްކުޅިކުރެވޭނެއެވެ.
			(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އުމުރުން 55 (ފަންސާސް ފަހެއް) އަހަރުންމަތީގެ މުވައްޒަފުން އަމިއްލައަށް އެދިގެން ޚިދުމަތުން މުސްކުޅިކުރުމަށް އެދޭނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ މުވައްޒަފުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، އަދި އެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޚިދުމަތުން މުސްކުޅިކުރުމުގެ އިނާޔަތާއެކު އެ މުވައްޒަފަކު ޚިދުމަތުން މުސްކުޅިކުރެވިދާނެއެވެ.
			(ނ)	މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފުންގެ އިތުރުން ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގައި 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ޚިދުމަތްކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކު، ނުވަތަ ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގައި 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ދުވަހު ޚިދުމަތްކުރުމާއެކު، ދައުލަތުގެ އެހެން އިދާރާއެއްގެ ވަޒީފާގައި ޚިދުމަތްކުރި މުއްދަތު ޖުމްލަ 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަސް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދިގު

				މުއްދަތެއް ފުރިހަމަކޮށްދެއްވާ މުވައްޒަފުނާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ މުވައްޒަފުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޚިދުމަތުން މުސްތަޤިއްލުވުމުގެ އިނާޔަތާއެކު ވަޒީފާއިން މުސްތަޤިއްލުވެވިދާނެއެވެ.
			(ރ)	މި މާއްދާގެ ދަށުން ލިބިދޭ އިނާޔަތް، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ވަކިކުރެވޭ މުވައްޒަފުންނަކަށް ލިބޭނެ ނުދެވޭނެއެވެ.
			(ބ)	މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޚިދުމަތުން މުސްތަޤިއްލުވާ މުވައްޒަފުންނަށް އިނާޔަތް ދޫކުރާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2016 (ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަނުން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާއި ހަމަތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
ސަބަބު	މިފަދައިން މި މާއްދާ އިސްލާހުކުރުމަކީ ހުރިހާ ގޮތަކުން މުހިއްމު، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން މުސްތަޤިއްލުވުމާބެހޭ އުސޫލުތަކާއި، އަދި އަލުން އާއްމު ވަޒީފާއިން މުސްތަޤިއްލުވުމުގެ އުމުރާއި ހަމަތަކާއި، އެ ޤާނޫނުގެ މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން މުސްތަޤިއްލުވުމުގެ ހަމަތަކާއި، އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މުސްތަޤިއްލުވާ މުވައްޒަފުންނަށް އިނާޔަތްދޫކުރާނެ ގޮތް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.			

4. ނިންމުން

ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ބިލު ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް، ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު، 11 މޭ 2025 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ 22 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި، ބިލު ކޮމިޓީން އިސްލާހުކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ، ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން ފާސްކުރެއްވިއެވެ.

ވީމާ، ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައިވާ، ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތެއްގެމަތިން ނިންމަވައިދެއްވުން އެދި މި ރިޕޯޓު ހުށަހަޅަމެވެ.

ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައިވާ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ބިލު މި ރިޕޯޓުގެ "**ޖަދުވަލު-1**" ގެ ގޮތުގައި އެވަނީއެވެ.

އަދި، ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކަށް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ހާޒިރުވިގޮތުގެ ތަފްސީލު މި ރިޕޯޓުގެ "**ޖަދުވަލު-2**" ގެ ގޮތުގައި އެވަނީއެވެ.

13 މޭ 2025

މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސްނީ މުބާރިކް
ކޮމިޓީގެ މުގައްރިރު

ޖަދުވަލު 1

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައިވާ "ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ބިލު"

ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ބިލު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

1. ތައާރުފާއި ނަން 1

2. މަޤްސަދު 1

ދެވަނަ ބާބު

ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް

3. ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް 3

4. ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް 3

5. ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އޮނިގަނޑު 6

ތިންވަނަ ބާބު

ބަންޑާރަނައިބު

6. ބަންޑާރަނައިބު ޢައްޔަންކުރުމާއި ވަކިކުރުން 7

7. ބަންޑާރަނައިބުގެ ޝަރުޠުތައް 7

8. ބަންޑާރަނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް 7

9. ބަންޑާރަނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގެ ހަމަތައް 11

10. ބަންޑާރަނައިބު ކޮށްގެންނުވާނެ ކަންތައްތައް 11

11. މުދަލާއި ފައިސާގެ ބަޔާން ހާމަކުރުން 12

12. ބަންޑާރަނައިބު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވުން 12

13. ބަންޑާރަނައިބުގެ މަސައްކަތް އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުން 13

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތައް

14. ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތަކާއި މަޤާމުގެ ޝަރުޠުތައް 13

15. ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތަކަށް މީހުން ހޮވުމާއި ވަކިކުރުމާއި، މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދިނުމާއި، މުސާރައާއި އިނާޔަތް ކަނޑައެޅުން 14

16. ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތަކަށް ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތަކާއި، ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގެ ހަމަތައް 15

17. ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލް 16

18. ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމަށް މީހަކު ޢައްޔަންކުރުމާއި ވަކިކުރުމާއި، މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދިނުމާއި، މުސާރައާއި އިނާޔަތް ކަނޑައެޅުން 17

ފަސްވަނަ ބާބު

ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން

19. ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ބަހިގެންވާ ގިންތިތައް 18

20. ލީގަލް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުން 18

21. އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުން 20

22. ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް 20

23. މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާއާގުޅޭ ކަންކަން 21

24. ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް 22

25. ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ވަކީލުންނާއި މުވައްޒަފުންގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑު 22

26. އިދާރީ ފިޔަވަޅު އެޅުން 23

27. ވަޒީފާއިން މުސްތަޢުފީކުރުން 23

ހަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން ކަންކަން

28. މާލީ ކަންކަން 24

29. ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް 24

30. އަހަރީ ރިޕޯޓް 24

31. އިންތިޤާލީ ކަންކަން 25

32. ގަވާއިދު ހަދައި ހިންގުން 26

33. ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން 26

34. މާނަކުރުން 27

بسم الله الرحمن الرحيم

ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ބިލު

އެއްވަނަ ބާބު
ފެށުން

ތަޢާރުފާއި ނަން	.1	(ހ)	މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޢައްޔަންކުރާ ބަންޑާރަނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ބަޔާންކޮށް، އެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ފުރިހަމައަށް އަދާކުރުމަށްޓަކައި ބަންޑާރަނައިބަށް ލިބިގެންވާ ބާރުތައް ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކުރުމާއި، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުން އަދާކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާ ޤާނޫނީ އެންމެހައި ވާޖިބުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، އެ އޮފީހުން ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ޚިދުމަތްތަކާއި، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް ހިންގުމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި، އެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންނާގުޅޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.
		(ށ)	މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ "ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.
މަޤްޞަދު	.2		މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަކީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ޙާޞިލުކުރުމެވެ.
		(ހ)	ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުން އަދާކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާ ޤާނޫނީ އެންމެހައި ވާޖިބުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، އެ އޮފީހުން ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ޚިދުމަތްތައް ބަޔާންކުރުން؛

> **Deleted:** ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އައްޔަންކުރާ ބަންޑާރަނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ބަޔާންކޮށް، އެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ފުރިހަމައަށް އަދާކުރުމަށްޓަކައި ބަންޑާރަނައިބަށް ލިބިގެންވާ ބާރުތައް ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކުރުމާއި، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތަކާއި،

ޤާނޫނުގެ ވެރިކަން ނަގަހައްޓައި، ހިމާޔަތްކޮށް ކުރިއެރުވުމަށާއި، ރައްޔިތުންގެ ސަލާމަތާއި، ރައްޔިތުންގެ މަންފާއާއި، އާންމު މަސްލަހަތު ދިފާއުކުރުމަށް، ބަންޑާރަނައިބުގެ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ކަނޑައެޅުން؛	(ޏ)		
ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުން ބަންޑާރަނައިބާ ހަވާލުކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި ހަމައެކަނި ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނަށް ތަބާވުން ކަށަވަރުކުރުމާއި، އެއިން ކަމެއްގައި އިތުރު އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ބާރެއް ނުވަތަ ނުފޫޒެއް ބަންޑާރަނައިބުގެ މައްޗަށް ނުހިންގޭނެކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، ބަންޑާރަނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ފުރިހަމައަށް އަދާކުރުމަށް ބަންޑާރަނައިބަށް ލިބިދޭންވާ ބާރުތައް ކަނޑައެޅުން؛	(ސ)		
ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އެންމެހައި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، ޒިންމާތަކާއި ވާޖިބުތައް އެންމެ ފުރިހަމައަށް އަދާކުރުމަށްޓަކައި ހަރުދަނާ އޮފީހެއްގެ ގޮތުން އޮފީހުގެ މަސައްކަތްތައް އިންތިޒާމުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޤާނޫނީ އޮފީހުގެ އެކަށައެޅުން؛	(ޑ)		
ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް ހިންގުމުގައި އިސްތިޤްލާލިއްޔަތު، އެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންނާގުޅޭ އިސްތިޤްލާލިއްޔަތު ކަނޑައަޅައިގައި ބާރުނުކުރުން؛	(ޒ)		
ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތައް އަދި މުވައްޒަފުން ތަބާވާންޖެހޭ ސުލޫކީ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން.	(ޓ)		
ދެވަނަ ބާބު ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް			

ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް	3.	(ހ)	ޤާނޫނުގެ ވެރިކަން ނަގާހައްޓައި، ހިމާޔަތްކޮށް ކުރިއަށްގެންދިޔުމާއި ރައްޔިތުންގެ ސަލާމަތާއި، ރައްޔިތުންގެ މަންފާއާއި، އާންމު މިނިވަންކަން ދިފާޢުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުމުގައި ބަންޑާރަނައިބަށް އެހީތެރިވުމަށްޓަކައި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 133 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދައިން ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހެއް ހުންނަންވާނެއެވެ.
		(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އޮފީހަށް ކިޔާނީ، "ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް" އެވެ. އަދި އެ އޮފީހަށް އިނގިރޭސި ބަހުން ކިޔާނީ "Attorney General's Office" އެވެ.
		(ނ)	ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާއަކީ، ބަންޑާރަނައިބެވެ.
ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް	4.		ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.
		(ހ)	ޤާނޫނުގެ ވެރިކަން ނަގާހައްޓައި، ހިމާޔަތްކޮށް ކުރިއަށްގެންދިޔުމާއި، ރައްޔިތުންގެ ސަލާމަތާއި، ރައްޔިތުންގެ މަންފާއާއި، އާންމު މިނިވަންކަން ދިފާޢުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛
		(ށ)	ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ދަޢުވާކުރުމާއި މައިގަނޑު ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައަޅައި، އެ ސިޔާސަތުތައް ފުރިހަމަކޮށް ތަންފީޛުކުރުން؛
		(ނ)	ޤާނޫނުއަސާސީގައި އަދި ފަރާތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން ފުއްދަވައި އެހެން ކަންކަމުގައި، ދިފާޢުކޮށްދިނުމާއި ދިފާޢުކޮށްދިނުން ބޭނުމެއްގެ ކަންތައްތަކުގައި އެއްބާރުލުން އެހެނިހެން ދިފާޢު ދިރާސާކުރުމުގެ ނަމުގައި ދައުލަތާއި ދައުލަތާ ލިބިގަތުން؛

Deleted: "ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް" އަކީ،

Deleted:

Deleted: ރައްޔިތުންގެ ހައިސިއްޔަތުން އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 116 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އުފައްދާ ވަކި ވުޒާރާއެއްގެ ގޮތުގައި ހިންގާ ވުޒާރާއެކެވެ.

Deleted: ބަންޑާރަނައިބުގެ

Deleted: އޮފީހުގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 133 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަންކުރާ ބަންޑާރަނައިބެވެ. ¶

Deleted: ަށް އިނގިރޭސި ބަހުން ކިޔާނީ ¶

Deleted: "Attorney General's Office" އެވެ. ¶

އާބިޓްރޭޝަނާއި މީޑިއޭޝަންފަދަ އޯލްޓަރނޭޓިވް ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ނިޒާމުތައް ގެނެވިދާނެ ދިވެހިރާއްޖެއާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހިނގާ މުޢާމަލާތްތަކުގައި ސަރުކާރާއި ދިވެހި ދައުލަތް ތަމްސީލުކުރުން؛	(ރ)		
ދައުލަތާ ގުޅުންހުރި ޤާނޫނީ އެންމެހައި ކަންކަމުގައި ސަރުކާރަށާއި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކަށް ޤާނޫނީ ލަފާއާއި މަޝްވަރާ ދިނުން؛	(ބ)		
ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުން އެކުލަވާލާ އެއްބަސްވުންތަކާއި، ގަވާއިދުތަކާއި، ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާގުޅޭ ގޮތުން އެ އިދާރާތަކަށް ޤާނޫނީ ލަފާއާއި މަޝްވަރާ ދިނުން؛	(ޅ)		
ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ އެންމެހައި މަސައްކަތްތައް ކުރުން؛	(ކ)		
ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ދިވެހި ދައުލަތުން އުފުލަންޖެހޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިލްތިޒާމްތަކާ ގުޅޭ ރިޕޯޓުތަކާއި، ބޭރު ޤައުމުތަކާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާތަކާއެކު ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވާ ނުވަތަ ބައިވެރިވުމަށް މަސައްކަތްކުރާ މުޢާހަދާތަކާއި އެއްބަސްވުންތަކާ ގުޅޭގޮތުން ސަރުކާރަށާއި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކަށް ޤާނޫނީ ލަފާދިނުން؛	(އ)		
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ބިލުތައް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަޞްދީޤުކުރުމުގެ ކުރިން އެ ބިލުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ޤާނޫނީ ލަފާދިނުން؛	(ވ)		
ޤާނޫނު ހެދިފައިނުވާ ދާއިރާތަކާއި، ޤާނޫނު އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ދާއިރާތައް ފާހަގަކުރުމާއި، ކަމާބެހޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކާ ގުޅިގެން އެ ދާއިރާތަކުގެ ދިރާސާތައް ކުރުމާއި، ކަމާގުޅޭ ބިލުތައް އެކުލަވާލުން؛	(މ)		

ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތަކާއި އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ދާއިރާތައް ފާހަގަކުރުމާއި، ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކާ ގުޅިގެން އެ ދާއިރާތަކާގުޅޭ ދިރާސާތައް ކުރުމާއި، އެކަމާގުޅޭ ބިލުތައް އެކުލަވާލުން؛	(ލ)		
ޒަމާނާ ނުގުޅޭ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބޭނުންނުވާ ޤާނޫނުތައް ހުރިނަމަ، އެކަން ފާހަގަކޮށް، އެ ޤާނޫނުތައް އުވާލުމަށް ނުވަތަ އިސްލާހުކުރުމަށް ކަމާބެހޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކަށް ލަފާދިނުމާއި، އެ އިދާރާތަކުގެ މަޝްވަރާއާއެކު ކަމާގުޅޭ ބިލުތައް އެކުލަވާލުން؛	(ގ)		
އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތައް ވިލަރެސްކުރުމާއި، އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ތަސްދީޤުކުރުމާއި، އެ މުޢާހަދާތަކުގެ ދަށުން ޖަވާބުދާރީވާން ކަންތައްތައް ދިވެހިރާއްޖެއިން ރިޕޯޓުކުރުމުގެ ޒިންމާ ނިޒާމު ހިންގުމާއި، އެ މުޢާހަދާތަކުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއިން ކުރަންޖެހޭ ތަންފީޛީ މަސައްކަތްތައް މޮނިޓަރުކުރުމާއި، އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ އަދި ސަރަޙައްދީ ނިޒާމުތަކާއި މަސައްކަތް ކުރުން؛	(ޏ)		
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތައް ޝާއިޢުކުރުމާއި، އެ ޤާނޫނުތައް ފަސޭހަކަމާއެކު ބޭނުން އަދި ލިބޭން ހުންނާނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމާއި، ޤާނޫނުތަކަށް ގެނެވޭ އިސްލާހުތައް ހިމެނޭގޮތުން ޤާނޫނުތައް ފުރިހަމަކޮށް އެކުލަވާލައި، ގަވާއިދުން އާންމުކުރަމުން ގެންދިއުން؛	(ސ)		
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޢަމަލުކުރާ ޤާނޫނުތަކާ ގުޅޭގޮތުން އާންމުން ހޭލުންތެރިކުރުވުން؛	(ޑ)		
އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް	(ޒ)		

ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ހިނދަކު، ޖިނާއީ ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން މާލީ ތަނަވަސްކަން ނެތް ފަރާތްތަކަށް، ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލެއްގެ ދަށުން ޤާނޫނީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން؛			
ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ބަންޑާރަނައިބުގެ ބެލެހެއްޓުމުގެ ދަށުން ނުވަތަ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ބެލެހެއްޓުމުގެ ދަށުން ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާ އިދާރާތަކަށް ބޭނުންވާ އިދާރީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން؛ އަދި	(ސ)		
ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުތަކުން ބަންޑާރަނައިބާ މަސްއޫލުވާ މަސައްކަތްތައް އަދާކުރުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި މަސައްކަތްތައް ބަންޑާރަނައިބު އަންގާ ގޮތުގެމަތިން ކުރުން.	(ޑ)		
ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިދާރީ އޮނިގަނޑު އެކަށައަޅައި، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އެކިއެކި ޑިޕާޓްމަންޓްތަކާއި، ޑިވިޜަންތަކާއި، ސެކްޝަންތަކާއި، ޔުނިޓްތައް ކަނޑައަޅައި، އެތަންތަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އިންތިޒާމުކޮށް ކަނޑައަޅާނީ ބަންޑާރަނައިބެވެ. މި އޮނިގަނޑަށް ކިޔާނީ، "ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިދާރީ އޮނިގަނޑު" އެވެ.	(ހ)	.5	ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އޮނިގަނޑު
ބަންޑާރަނައިބާއި، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތަކަށް އައްޔަންކުރެވޭ މީހުންނާއި، ސޮލިސިޓަރ ޖެނެރަލާއި ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ހިމެނޭގޮތަށް ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ތަރުތީބުކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ އޮނިގަނޑު ކަނޑައަޅާނީ ބަންޑާރަނައިބެވެ. މި އޮނިގަނޑަށް ކިޔާނީ، "ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ އޮނިގަނޑު" އެވެ.	(ށ)		

Deleted: (ޑ)

Deleted: އެހެން ޤާނޫނުތަކުން ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާ ކަންކަން ކުރުން؛ އަދި ¶

Deleted: ޗ

		(ނ)	މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޤާމުތަކުގެ އޮނިގަނޑުގައި، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުތަކާއި، މަޤާމުތަކުގެ ދަރަޖައާއި، އެ މަޤާމުތަކުގެ ގިންތިއާއި ޝަރުޠުތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އެ އޮނިގަނޑުގައި ހިމެނޭ މަޤާމުތަކުގެ ތެރެއިން، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތަކަށް މީހުން އައްޔަންކުރާނީ ވަޒީރު، މި ޤާނޫނާއި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ބަންޑާރަނައިބެވެ.
		(ރ)	މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިދާރީ އޮނިގަނޑާއި މަޤާމުތަކުގެ އޮނިގަނޑު، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.
		(ބ)	ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ދަށުން ނުވަތަ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ބެލެހެއްޓުމުގެ ދަށުން ހިންގުމަށް އެހެން ޤާނޫނުތަކުން ނުވަތަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ އިދާރާތަކާއި އިދާރީގޮތުން ހިންގާނެ ގޮތުގެ އިންތިޒާމުކޮށް ކަނޑައަޅާނީ ބަންޑާރަނައިބެވެ.

ތިންވަނަ ބާބު
ބަންޑާރަނައިބު

ބަންޑާރަނައިބު އައްޔަންކުރުމާއި ވަކިކުރުން	.6	ބަންޑާރަނައިބުކަމުގެ މަޤާމަށް މީހަކު އައްޔަންކޮށް، ވަކިކުރާނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.
ބަންޑާރަނައިބުގެ ޝަރުޠުތައް	.7	ބަންޑާރަނައިބުގެ މަޤާމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަންކުރާ މީހަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 130 ވަނަ މާއްދާއި 133 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ މީހަކު ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.
ބަންޑާރަނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް	.8	ބަންޑާރަނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

Deleted: ނ

Deleted: (ރ)

Deleted: ބަންޑާރަނައިބުގެ ނުވަތަ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން، ބަންޑާރަނައިބުގެ ދަށުން ހިންގާ ވަކި އިދާރާއެއް ނުވަތަ އިދާރާތަކެއް ޤާއިމުކޮށް ހިންގުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބަންޑާރަނައިބަށް ލިބިގެންވެއެވެ. ¶

Deleted: އިސްކުރާ

Deleted: ޤާނޫނުގެ ދާއިރާއިން ފުރަގަސްކޮށްދީފާ ފަދަ ތަޢުލީމާއި ތަޖުރިބާ ހުރި، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް އައްޔަންކުރުމުގެ ...

ޤާނޫނުގެ ވެރިކަން ނަގަހައްޓައި، ރިޢާޔަތްކޮށް ކުރިއެރުވުމަށާއި، ރައްޔިތުންގެ ސަލާމަތާއި، ރައްޔިތުންގެ މަންފާއާއި، އާންމު މިނިވަންކަން ދިފާޢުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛	(ގ)		
ދައުލަތާ ގުޅުންހުރި ޤާނޫނީ އެންމެހައި ކަންކަމުގައި ސަރުކާރަށާއި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކަށް ޤާނޫނީ ލަފާއާއި މަޝްވަރާދިނުން؛	(ޏ)		
ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި އަމަލުކުރާނެ މައިގަނޑު ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައަޅައި، އެ ސިޔާސަތުތައް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް އެންގުން؛	(ސ)		
ޤާނޫނުއަސާސީގައި ނުވަތަ ޤާނޫނުގައި އެހެން ފަރާތެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް ފިޔަވައި، ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގައި، ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ކޯޓުތަކާއި، އަދި އާބިޓްރޭޝަން އެފަދަ ތަންތަނުގައި ދިމާވާ ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ދަޢުވާކުރުމާއި، ދަޢުވާ ލިބިގަތުން؛	(ޑ)		
ޤާނޫނުއަސާސީގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން ފިޔަވައި އެހެން ކަންކަމުގައި ކޯޓުތަކުގައި ދައުލަތް ތަމްސީލުކުރުން ނުވަތަ އެފަދައިން ދައުލަތް ތަމްސީލުކުރާނެ ފަރާތެއް ނުވަތަ ފަރާތްތަކެއް ކަނޑައެޅުން؛	(ޒ)		
ސަރުކާރު ޝާމިލުވާ މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައިވެސް، ދައުލަތުގެ މަޞްލަޙަތު ނުވަތަ އާންމު މަޞްލަޙަތު ހިމާޔަތްކުރަން ބަންޑާރަނައިބަށް ފެނިއްޖެ ކޮންމެ މައްސަލައެއްގައި ކޯޓުގެ ހުއްދައާއެކު، އެ މައްސަލައެއް ހިނގާއިރު ކޯޓަށް ބައިވެރިވެ ވާހަކަދެއްކުން؛	(ޓ)		

އާބިޓްރޭޝަނާއި ލިޔުއްސަނުފަދަ އޯލްޓަރނޭޓިވް ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ނިޒާމުތައް މުދުވެރިކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހިންގާ މުއައްސަސާތަކުގައި ސަރުކާރާއި ދިވެހި ދައުލަތް ތަމްސީލުކުރުން ނުވަތަ އެފަދައިން ދައުލަތް ތަމްސީލުކުރާނެ ފަރާތެއް ނުވަތަ ފަރާތްތަކެއް ކަނޑައެޅުން؛	(ރ)		
ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން ކުރަމުންގެންދާ ނުވަތަ ކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ ކަމަކީ ސަރުކާރު ޝާމިލުވާ ކަމެއް ކަމުގައިވީ ނަމަވެސް، އެކަމުގައި ދައުލަތުގެ މަސްލަހަތަށް ނުވަތަ އާންމު މަސްލަހަތަށް ހިމާޔަތްކުރަން ބަންޑާރަނައިބަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެކަމެއްގައި ކުރިއަށްދާނެ ގޮތުގެ ފަންނީ ލަފާ އެ އިދާރާތަކަށް ދިނުން؛	(ބ)		
ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން ކުރަމުންގެންދާ ނުވަތަ ކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ ކަމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ނުވަތަ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ކަމެއް ކަމަށް ބަންޑާރަނައިބަށް ފެންނަ ކަންކަމުގައި، އެފަދައިން އެ އިދާރާތަކަށް އަންގައި، އެކަންކަމުގައި ކުރިއަށްދާނެ ގޮތުގެ ފަންނީ ލަފާ އެ އިދާރާތަކަށް ދިނުން؛	(ވ)		
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ކޯޓުތަކުގައާއި، އުސޫލުން އެފަދަ ތަންތަނުގައި ދިވެހި ދައުލަތް ޝާމިލުވާ މައްސަލަ ހިނގާ މުއާމަލާތްތަކުގައި، އެ މުއާމަލާތެއް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ދައުލަތަށް އެންމެ މަސްލަހަތު ހުރި ގޮތަކީ ކޮބައިކަން ކަނޑައަޅައި، އެ މުއާމަލާތްތަކާގުޅޭ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ނިންމަންޖެހޭ ނިންމުންތައް ނިންމުން؛	(ޅ)		
ދައުލަތުގެ ދެ އިދާރާއެއްގެ ދެމެދުގައި އުފެދޭ ޚިލާފުތަކަށް ޤާނޫނީ ޙައްލެއް ހޯދައިދިނުމުގެ ގޮތުން، ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި މުއާމަލާތުގެ ޤާނޫނީ ގޮތުން ގޮތް ކަނޑައަޅައިދިނުން؛	(ކ)		

ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކުން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ އިދާރާއަކުން ޢަމަލުކޮށްފައިވާ ގޮތުން އެހެން ފަރާތަކަށް ގެއްލުމެއްވެގެން ހުށަހެޅޭ [illegible]، ދައުލަތަށް ނުވަތަ ސަރުކާރަށް އެންމެ ގެއްލުން ކުޑަ ގޮތަކީ، އެކަމުގައި މަޝްވަރާކޮށްގެން ޙައްލު ހޯދުން ކަމުގައި ބަންޑާރަނައިބަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ [illegible] ޤާނޫނީ [illegible]، [illegible] ކަނޑައަޅައި، ދައުލަތުގެ ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކަށް އެންގުން؛	(ދ)		
މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ބަންޑާރަނައިބު ނުވަތަ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތައް އަދާކުރުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމަށް ނުވަތަ އެކަންކަމުގައި މަޝްވަރާ ދިނުމަށް ކޮމިޓީތައް އެކުލަވާލުން؛	(ތ)		
މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ބަންޑާރަނައިބު ނުވަތަ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތައް އަދާކުރުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމަށް ނުވަތަ އެކަންކަމުގައި މަޝްވަރާ ދިނުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއިންނާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ކޮންސަލްޓެންޓުންނާއި މާހިރުން އައްޔަންކުރުން؛	(ލ)		
ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުންނާއި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން [illegible] އުސޫލުން އެކި ފަރާތްތަކާއެކު ކުރާ އެއްބަސްވުންތަކުގައި [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅައި އެންގުން؛	(ގ)		
ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުގައި ޤާނޫނީ [illegible] މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކަށް އެ ފަރާތްތަކުން އަދާކުރާ ޤާނޫނީ [illegible] މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ގޮތުން އިރުޝާދު ދިނުން؛	(ސ)		

މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ބަންގާޅުކަރުއިބު ނުވަތަ ބަންގާޅުކަރުއިބުގެ އުފެއްދުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޖިނާއީގޮތުން އަދަބުދެވޭނެގޮތްތަކާއި، ބަންގާޅުކަރުއިބުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ޑިސްޓްރިބިއުޝަންތަކާއި، ޕްރޮޓޮކޯލްތަކާއި، ގައިޑްލައިންތަކާއި، އުސޫލުތަކާއި އެކުލަވާލައި ހިންގުން؛	(ސ)		
ބަންގާޅުކަރުއިބުގެ އިމްޕޯޓް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ އެންމެހައި ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާއި ކަނޑައަޅައިދިނުން؛	(ޑ)		
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ދުނބަރުއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ޒިންމާއާއި މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުން؛	(ޒ)		
ބަންގާޅުކަރުއިބުގެ އުފެއްދުން އަދާކުރަމުން ހަމަޖެހިފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމަށްޓަކައި އެކަންކަން ހިންގަންވީގޮތުގެ އިރުޝާދު، ބަންގާޅުކަރުއިބުގެ އުފެދުމުގެ ހިސާބު ދަފްތަރުތަކަށް އެއްއަހަރުތަކާއި ބޭރުނުކުރުމަށާއި، ސްޓޮކްރަޖިސްޓަރު ޤާނޫނާއި، ބަންގާޅުކަރުއިބުގެ އުފެދުގެ މުވައްޒަފުންނަން ދިނުން؛ އަދި	(ޓ)		
ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުން ބަންގާޅުކަރުއިބު އަދާކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެންމެހައި ވާޖިބުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުން.	(ޔ)		
ބަންގާޅުކަރުއިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި އޭނާ ތަބާވާނީ ހަމައެކަނި ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނަށެވެ. އެއިން ކަމެއްގައި އިތުރު އެއްވެސް މީހެއްގެ ނުވަތަ އިދާރާއެއްގެ ބާރެއް ނުފޫޒެއް ނުވަތަ އޭނާގެ މައްޗަކަށް ނުހިނގާނެއެވެ.		9.	ބަންގާޅުކަރުއިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގެ ހަމަތައް
ބަންގާޅުކަރުއިބުގެ މަޤާމުގައި ހުރި މީހަކު، އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން		10.	ބަންގާޅުކަރުއިބު ކޮށްގެންނުވާނެ

Deleted: ާ

Deleted: ް ޔ

Deleted: ތަ

ކޮންޓްރެކްޓް		ކަމެއް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.	
		(ހ)	މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން ފިޔަވައި، ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އެހެން މަޤާމެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ލިބޭފަދަ އުސޫލުންވެސް މަޤާމެއް ފުރުން ނުވަތަ އެހެން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ވަޒީފާއެއް އަދާކުރުން؛
		(ށ)	ވިޔަފާރިއެއް ހިންގުމުގައި އަމަލީގޮތުން ބައިވެރިވުން ނުވަތަ އާމްދަނީއެއް ހޯދުމަށް ފަންނީ މަސައްކަތެއްގައި ޝާމިލުވުން ނުވަތަ އާމްދަނީއެއް ލިބޭފަދަ އެހެން އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރުން؛
		(ނ)	ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ބިން ގަނެ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފުން؛ އަދި
		(ރ)	ދައުލަތާއި އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކާ ދެމެދު ކުރާ މުޢާމަލާތެއްގައި ބޯޑުމެންބަރުގެ މާލީ އެއްވެސް މަސްލަހަތެއް ބެހުން.
މުދަލާއި ފައިސާގެ ބަޔާން ހުށަހެޅުން	11.	ކޮންމެ އަހަރަކު އެއްފަހަރު ބޯޑުމެންބަރުގެ ޒާތުގެ މިލްކިއްޔާތުގައިވާ މުދަލާއި ފައިސާގެ ހިސާބުތަކާއި، ވިޔަފާރީގެ މަސްލަހަތުތަކާއި އަރަންޖާއި ދަރަނި ހާމަކޮށް ތައްޔާރުކުރާ ބަޔާނެއް އޭސީސީއަށް ޖަނަވަރީ ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.	
ބޯޑުމެންބަރުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވުން	12.	(ހ)	ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ފެންވަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ބޯޑުމެންބަރުންނާ ޙަވާލުކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ގުޅޭގޮތުގައި އަދާކުރުމުގައި ބޯޑުމެންބަރުން ޖަވާބުދާރީވާނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށެވެ. އަދި ބޯޑުމެންބަރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ގުޅޭގޮތުން، ސުވާލު މައުލޫމާތު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުށަހަޅަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.
		(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބޯޑުމެންބަރުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ އިތުރުން، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުން ބޯޑުމެންބަރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވާންވާނެއެވެ. އަދި

Deleted: ދިރާސާކޮށްދިނުމާ އެންމެހައި ކޮންޓްރެކްޓާ

			ބަނޑާރަނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބޭނުންވެއްޖެ ކޮންމެ މަޢުލޫމާތެއް އެ މަޖިލީހަށް ދޭންވާނެއެވެ.
ބަނޑާރަނައިބުގެ މަސައްކަތް އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުން	.13	(ހ)	ބަނޑާރަނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށާއި ޤާނޫނަކުން ލިބިދޭ ބާރުގެ ދަށުން ކަމެއް ހިންގުމުގައި ޤާނޫނުގެ އިޚްތިޔާރުގެ ދަށުން އެ ކަމެއް ހިންގުން ޤާނޫނާ މަސައްކަތުގެ ދާއިރާގައި ހިމެނޭ އެހެން މިނިވަން ނުފޯރާ ބާރަކާ ހަވާލުކުރެވިދާނެއެވެ.
		(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ބަނޑާރަނައިބު އެހެން މިނިވަން ނުފޯރާ އެހެން ބާރަކާ ހަވާލުކުރާ ކަމެއް، ހަވާލުކުރަންވާނީ، ބަނޑާރަނައިބު ލިޔުމުން ދީ ހުއްދަދެއްވާގެ ދަށުން، އެ ހުއްދަދެއްވައިގައިވާ މިންވަރަށެވެ.
		(ނ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި، ބަނޑާރަނައިބު ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ދުސްތޫރީ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް މަސްއޫލިއްޔަތެއް ނުހިމެނެއެވެ.
ހަތަރުވަނަ ބާބު **ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތައް**			
ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތަކާއި މަޤާމުގެ ޝަރުތުތައް	.14	(ހ)	ބަނޑާރަނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް އެހީތެރިވުމަށްޓަކައި ޑެޕިއުޓީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއާއި ސޮލިސިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމު، އަންނަނިވި މަޤާމުތަކަށް މީހުން އައްޔަންކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބަނޑާރަނައިބަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
		(1)	ޑެޕިއުޓީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް؛
		(2)	ސޮލިސިޓަރ ޖެނެރަލް.

Deleted: އިޚުތިޞާޞްގައިވާ އެންމެހައި ކަންތައްތަކާ

Deleted: އޮފީހުގެ

Deleted: ގެ، ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް ހިންގުމަށްޓަކައި ބަނޑާރަނައިބަށް ...

Deleted: ގެ

Deleted: ޗީފް،

		(ރ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ މަޤާމުތަކަށް އައްޔަންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިގައި އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.
		(1)	ޤާނޫނީ ދާއިރާއިން ފުރަތަމަ ޑިގްރީ ނުވަތަ ބޭސިލަރސްކޮށްފައިވުމުގެ އިތުރުން، މާސްޓަރސް ޑިގްރީއާ ނުވަތަ ބޭސިލަރސްކޮށްފައިވާ ފަރާތްތައް ކަމުގައިވުން؛ އަދި
		(2)	ޤާނޫނީ ދާއިރާގައި މަދުވެގެން 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މަސައްކަތުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތްތައް ކަމުގައިވުން.
ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތަކަށް މީހުން ފަރާތްތައް ވަކިކުރުމާއި، މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދިނުމާއި، މުސާރައާއި އިނާޔަތް ކަނޑައެޅުން	.15	(ހ)	މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ މަޤާމުތަކުން މީހުން ވަކިކުރަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަމަ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްދޭ ސަބަބުތަކާއި ހުރިކޮށް ބަންޑާރަނައިބެވެ.
		(ށ)	މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޤާމަކަށް އައްޔަންކޮށްފައިވާ މީހަކު، އާންމުގެ މަޤާމާ އެކަށީގެންވާގޮތަށް ކަމެއް ކުރަމުންނުދާކަމަށް ނުވަތަ އެ މަޤާމު އަދާކުރުމަށް އުޅުނުބިޔަވެގެން ނުވަތަ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމައަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ނާޤާބިލު ވާނަމަ އަދާކުރުމުގެ ކުރިން ބަންޑާރަނައިބަށް ފާއިތުވުމުގެ ހިނދެއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ޒިންމާކުރުމަށް، އެ މީހަކު އެ މަޤާމުން ވަކިކުރެވިދާނެއެވެ.
		(ނ)	މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޤާމަކަށް

			އައްޔަނުކުރެވިފައިވާ މީހަކު އޭނާގެ މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދޭން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެ މީހަކަށް އެ މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދެވިދާނެއެވެ.
		(ރ)	މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޤާމުތަކުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2016 (ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަން ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތުތަކާއި ހަމަތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ކަންކަން ބަލަހައްޓާ ވުޒާރާއިންނެވެ.
ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތަކަށް އައްޔަނުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތަކާއި، ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގެ ހަމަތައް	.16	(ހ)	މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޤާމުތަކަށް އައްޔަނުކުރާ ފަރާތްތަކަކީ، ބަނޑާރަނައިބުގެ ވާޖިބުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ހުނަރާއި ތަޖުރިބާއާއި އައްޔަނުކުރާ ފަރާތްތަކެވެ. އެ މަޤާމުތަކަށް އައްޔަނުކުރާ ފަރާތްތައް މަސައްކަތްކުރާނީ ބަނޑާރަނައިބުގެ ލަފާއާއި އިރުޝާދުގެ ދަށުންނެވެ.
		(ށ)	މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޤާމުތަކަށް އައްޔަނުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، ޒިންމާތަކާއި، ލިބޭ ބާރުތައް ކަނޑައަޅައި، އެކަންކަން އެ ފަރާތްތަކަށް އަންގާނީ ބަނޑާރަނައިބެވެ. އަދި އެ ފަރާތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި އެ ފަރާތްތަކުން ޖަވާބުދާރީވާނީ ބަނޑާރަނައިބަށެވެ.
		(ނ)	މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޤާމުތަކަށް އައްޔަނުކުރާ ފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ސުލޫކީ

Deleted: ސިޓީއަކުން އެކަން ބަޔާންކޮށް، ބަނޑާރަނައިބަށް ހުށަހަޅައި، އެ ސިޓީ ބަނޑާރަނައިބަށް ލިބުމުން، އޭނާ

Deleted: ވަކިވީއެވެ.

Deleted: ކޮށްފައިވާ ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތަކުގެ ދިނުމަށް ކަނޑައަޅައި،

Deleted: ސަރުކާރުގެ އެހެން މުވައްޒަފުންގެ އިސް މަޤާމުތަކަށް ދީފައިވާ، އެ މުވައްޒަފުންގެ ދަރަޖައިގެ މަޤާމުތަކަށް ލިބޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާ އެއްގޮތަށް ކަނޑައެޅިގެންނެވެ. ¶

				ގޮތުގެމަތިން، އެ ފަރާތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތައް އަދާކުރުމުގައި ހިފަހައްޓަންޖެހޭ ސުލޫކީ ހަމަތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި، އެކަންކަން ތަންފީޛުކުރާނީ ބަންޑާރަނައިބެވެ.
ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލް	.17	(ހ)		މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހަށް ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލެއް އައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.
		(ށ)		މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމަށް އައްޔަންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިގައި އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.
			(1)	ޤާނޫނީ ދާއިރާއިން ނުވަތަ ހިންގުމުގެ ދާއިރާއަކުން ފުރަތަމަ ޑިގްރީ ޙާޞިލުކޮށްފައިވުމުގެ އިތުރުން، މާސްޓަރސް ޑިގްރީއެއް ޙާޞިލުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި
			(2)	ހިންގުމުގެ ދާއިރާގައި މަދުވެގެން 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މަސައްކަތުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން.
		(ނ)		މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލަކީ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް އިދާރީ މުވައްޒަފެވެ.
		(ރ)		މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތަކީ، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އެންމެހައި އިދާރީ ކަންކަން ދުވަހުން ދުވަހަށް ހިންގުމާއި، އިދާރީ ޒިންމާ އަދާކޮށް ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމެވެ.

Deleted: ހިންގާނީ

Deleted: އިދާރީ ހިންގުމާބެހޭ ކަންކަން ވިލަރެސްކޮށް ބެލެހެއްޓުމުގައި ބަންޑާރަނައިބަށް އެހީތެރިވުމާއި، ބަންޑާރަނައިބުގެ ލަފާއާއި އިރުޝާދުގެ ދަށުން، އޮފީހުގެ

		(ބ)	ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލް ޢާންމު މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި ޖަވާބުދާރީވާނީ ބޯޑަށް ރަސްމީކޮށެވެ.
		(ޅ)	ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލް ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ސުލޫކީ މިންގަނޑުތަކާއި، ޢާންމު މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޚިދުމަތްތަކާއި އަދާކުރުމުގައި ހިފަހައްޓަންޖެހޭ ގޮތުގެ ހަމަތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި، އެކަންކަން ބޯޑުން ފާސްކުރާނީ ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
		(ކ)	ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމުގެ މުއްދަތަކީ، އޭނާ އެ މަޤާމަށް އައްޔަންކުރާތާ ފެށިގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހެވެ.
		(އ)	މި މާއްދާގެ (ކ) އިން ބަޔާންކޮށްފައިވާ، މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ވަކިކުރާ މީހަކު ފިޔަވައި، ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމަށް އައްޔަންކުރާ މީހަކު، 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ އިތުރު ދެ ދައުރަށް އައްޔަންކުރުމަކީ މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނޫނެވެ.
ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމަށް މީހަކު އައްޔަންކުރުމާއި ވަކިކުރުމާއި، މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދިނުމާއި، މުސާރައާއި އިނާޔަތް ކަނޑައެޅުން	.18	(ހ)	މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމަށް މީހަކު އައްޔަންކުރާނީ ބޯޑުން ރަސްމީކޮށެވެ. މިގޮތުން، ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމަށް މީހަކު އައްޔަންކުރާނީ އެ މަޤާމަށް ކުރިމަތިލުމަށް އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައި، އެފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ އިންޓަރވިއުކުރުމަށްފަހު، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތް ގޮތުގެމަތިން، އެ ފަރާތްތަކުގެ ޤާބިލުކަމާއި ތަޖުރިބާއާއި ތަޢުލީމީ ފެންވަރު ބެލުމަށްފަހުއެވެ.
		(ށ)	ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމަށް އައްޔަންކުރެވޭ މީހަކު، އޭނާގެ މަޤާމާ އެކަށީގެންވާ ފެންވަރެއްގެ ކުރިން ކަމެއް ނުވަތަ އެ މަޤާމު އަދާކުރުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުތުތައް ނުވަތަ އެ މަޤާމުގެ ޤާބިލުކަން ނެތްކަމަށް ނުވަތަ އެ މަޤާމުގެ

Deleted: ހިންގާނީ

މަސްއޫލިއްޔަތު އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި އަދާކުރުމުން ނުދާކަމަށް ބޯޑުގެ ރައީސަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގަމިން، އެ މީހަކު އެ މަޤާމުން ވަކިކުރެވިދާނެއެވެ.			
ސުޕަރވައިޒަރީ ބޯޑުގެ މަޤާމަށް ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ މީހަކު އޭނާގެ މަޤާމުން އިސްތިއުފާދޭން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގަމިން، އެ މަޤާމުން އިސްތިއުފާ ދެވިދާނެއެވެ.	(ނ)		
ސުޕަރވައިޒަރީ ބޯޑުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2016 (ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ނެޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަނުން ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތުތަކާއި ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގަމިން، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތާބެހޭ ކަންކަން ބަލަހައްޓާ ވުޒާރާއިންނެވެ.	(ރ)		
ފަސްވަނަ ބާބު **ބަންދަރުތަކުގެ އޮޕަރޭޓަރުގެ މުވައްޒަފުން**			
ބަންދަރުތަކުގެ އޮޕަރޭޓަރުގެ މުވައްޒަފުން ބަހާލެވޭނީ، އަންނަނިވި 2 (ދެ) ގިންތީގެ މުވައްޒަފުންގެ މައްޗަށެވެ.		**19.**	ބަންދަރުތަކުގެ އޮޕަރޭޓަރުގެ މުވައްޒަފުން ބަހާލެވޭނެ ގިންތިތައް
ލީގަލް ސަރވިސް؛	(ހ)		
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސަރވިސް.	(ށ)		
މި ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ލީގަލް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގިންތީގައި ހިމެނޭނީ، ބަންދަރުތަކުގެ	(ހ)	**20.**	ލީގަލް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުން

Deleted: އެކަން ބަޔާންކޮށް އެ މީހަކު ބަންދަރުތަކުގެ ފަންވާ ލިއުމުން،

Deleted: ¶

Deleted: ގާ

Deleted: މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

Deleted: މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އުފައްދާ އިސް މަގާމުތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ސުޕަރވައިޒަރީ ބޯޑުގެ މަގާމުގެ އިތުރުން

Deleted: ދަށުން ކަނޑައަޅާ މަގާމުތަކުގެ

Deleted: ބައިގެ

Deleted: ބައިތައް

			އޮޑިޓަރުން އަދާކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމަށްޓަކައި ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ ފަންނީ މުވައްޒަފުންނެވެ.
		(ހ)	ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަންގްރަޓަށް އަދި ބަންގްރަޓުގެ އޮޑިޓަރުން އަދާކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާ އެންމެހައި ޤާނޫނީ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމަށްޓަކައި، އެކަށީގެންވާ ޢަދަދަކަށް ޗީފް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުން ބަންގްރަޓުގެ އޮޑިޓަރުން ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.
		(ށ)	ޗީފް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގިންތީގައި ހިމެނޭ މަޤާމުތަކާއި، މަޤާމުގެ ރޭންކިންގު އަދި ސްޓްރަކްޗަރު މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ބަންގްރަޓުގެ އޮޑިޓުގެ މަޤާމުތަކުގެ އޮނިގަނޑުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
		(ނ)	ޗީފް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުތަކަށް މީހުން ޢައްޔަންކުރުމާއި ވަކިކުރާނީ މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
		(ރ)	ޗީފް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުތަކަށް މީހުން ޢައްޔަންކުރާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ މަޤާމުތަކަށް ކުރިމަތިލުމަށް އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައި، އެއްފަދައިން ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް އިންސާފުވެރިކަމާއި، އެ ފަރާތްތަކުގެ ޤާބިލުކަމާއި ތަޢުލީމާއި ތަޖުރިބާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށެވެ.
		(ބ)	ޗީފް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންނަށް މަޤާމުގެ ކުރިއެރުން ދޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

Deleted: އާ

Deleted: ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

Deleted: ބަންގްރަޓުގެ އޮޑިޓް ހިންގުމަށް ޚާއްޞަކޮށްގެން މަޤާމުތަކުން ފޯމުލާކުރާ ބަޖެޓުއި، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން،

Deleted: ބަންގްރަޓުގެވެ.

Deleted: ¶

Deleted: މި މާއްދާގެ (ރ) އާއި އެއްގޮތަށްވެސް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން،

Deleted: ގެ މަޤާމަކަށް ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް

Deleted: ދިނުމަކަށް

Deleted:

Deleted: ހުރަހެއް ނުވާނެއެވެ.

އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުން	.21	(ހ)	މި ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ޑިވިޜަނުގައި ހިމެނެނީ، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ޤާނޫނީ ޑިވިޜަންތަކުގެ އިދާރީ މުވައްޒަފުންނާއި، އޮފީހުގެ އާންމު އިދާރީ މުވައްޒަފުންނެވެ.
		(ށ)	އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ޑިވިޜަނުގައި ހިމެނޭ މަޤާމުތަކާއި، މަޤާމުގެ ރޭންކިންގް އަދި ސަލަރީ ސްޓްރަކްޗަރ މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މަޤާމުތަކުގެ އޮނިގަނޑުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
		(ނ)	އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުތަކަށް މީހުން އައްޔަންކުރާނީ ވަކިކުރާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ބަލައިގެންނެވެ.
		(ރ)	އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުތަކަށް މީހުން އައްޔަންކުރާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ބަލައިގެން، އެ މަޤާމުތަކަށް ކުރިމަތިލުމަށް އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައި، އެފަދައިން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކާ އިންޓަވިއުކުރުމަށްފަހު، އެ ފަރާތްތަކުގެ ޤާބިލުކަމާއި ތަޖުރިބާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށެވެ.
		(ބ)	އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމަކަށް އައްޔަންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް މަޤާމުގެ ކުރިއެރުން ދޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ބަލައިގެންނެވެ.
ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް	.22		ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަންކަމާއި، ވާޖިބާ އަދާކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާއި އިޚްތިޔާރު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި

Deleted: ލީގަލް

Deleted: ހިންގުމާއި،

Deleted: ހިންގުމުގެ މަޤާމުތަކަށް އައްޔަންކުރާ

Deleted: (ނ)

Deleted: ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ލީގަލް ޑިވިޜަންތަކުގެ އިދާރީ ހިންގުމާއި އޮފީހުގެ އާންމު އިދާރީ ހިންގުމުންކަމާއި، އެ އޮފީހަށް އެކަށީގެންވާ އަދަދަކަށް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުން އައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ. ¶

Deleted: ށ

Deleted: ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

Deleted: ރ

Deleted: ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް ހިންގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ބަޖެޓާއި، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ބަލައިގެން،

Deleted: ސްޓްރަކްޗަރ ޖެނެރަލްގެ ލަފާގެ މަތިން، ބަންޑާރަނައިބެވެ.

Deleted: ¶

Deleted: ބ

Deleted: ގ

Deleted: މި މާއްދާގެ (ބ) އާއި އޮންނަ ގޮތަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ބަލައިގެން،

Deleted:

Deleted: ދިނުމަށްޓަކައި

Deleted: ހުށަހެޅުމަ ނޫނެވެ.

			ބާރުލިބިގެންވާނެއެވެ.
މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާއާގުޅޭ ކަންކަން	.23	(ހ)	ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ބަޖެޓާ ހިލާފުނުވާ ގޮތެއްގެމަތިން އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ބާރުލިބޭ ވަޒީފާއާބެހޭ އާންމު އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދު ބަނޑާރަނައިބު އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.
		(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި، މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއަށް ޢައްޔަނުކުރުމާއި، މަޤާމުގެ ކުރިއެރުން ދިނުމާއި، ވަޒީފާ ބަދަލުކުރުމާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި، މަސައްކަތު ރަނގަޅުކުރުމާއި، މުވައްޒަފުންގެ މަސައްކަތުގެ ގަޑި، ކަނޑައެޅުމާއި، މުވައްޒަފުންނަށް ރުހުސަތު ދިނުމާއި، ތަމްރީނު ދިނުމާއި، މުވައްޒަފުންނާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމާއި، އެހެންވެސް މުވައްޒަފުންނާއި ވަޒީފާއާގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
		(ނ)	މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބާރުނުދީފިނަމަ ހިނދަކު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހަދާ ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދު، މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޢައްޔަނުކުރާ ޕްރޮސިކިއުޓަރުންނާއި، މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބާރުލިބިގެން ސޮލިސިޓަރ ޖެނެރަލްއާއި، މި ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބާރުލިބިގެން ލީގަލް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ދިންޕީގެ މަޤާމުތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބާރުލިބިގެން އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ދިންޕީގެ މަޤާމުތަކަށް ޢައްޔަނުކުރުވާ އެންމެހައި ފުރުޞަތުތަކުގެ މައްޗަށް ހިނގާނެއެވެ.

Deleted: ނަގާ

Deleted: ހަމަޖެއްސު

Deleted: އޮފީހުން ފުރުޞަތު ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުގެ ފުރުޞަތުތަކާ ގުޅިގެން މުވައްޒަފުން ބޭނުންކުރުމާއި،

Deleted: (ނ)

Deleted: މި ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގައި ބާރުލިބިގެން ބައިތައް ހިޔާރުކުރުމުން، ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ޢައްޔަނުކުރާނީ ބަނޑާރަނައިބެވެ. އަދި ޢައްޔަނުކުރުމުގައި، ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުތަކާއި، މަޤާމުތަކުގެ ދަރަޖައާއި، އަދި މަޤާމުތަކުގެ ޖާގައިގެ ސްޓްރަކްޗަރ ބަނޑާރަނައިބު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. ¶

ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ދޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2016 (ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަނުން ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތުތަކާއި ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތާބެހޭ ކަންކަން ބަލަހައްޓާ ވުޒާރާއިންނެވެ.	(ހ)	.24	ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް
މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑު ކަނޑައަޅުއްވައި، ލީގަލް ސަރވިސްގެ ޖިންސީގެ މަޤާމުތަކުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ވަނަވަރު، ދައުލަތުގެ ވަޒީފާތަކުގެ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ އެކަށޭނެގޮތަށް އުޖޫރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަމުގައެވެ. އަދި އެ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސްގެ ޖިންސީގެ މަޤާމުތަކުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ވަނަވަރު، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި އަދާކުރަމުން ބޭނުންވާ އިތުރު އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އެކަށީގެންވާ އުޖޫރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަމުގައެވެ.	(ށ)		
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑު، މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މަޤާމުތަކުގެ އޮނިގަނޑު އެކުލަވާލާތާ، 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.	(ނ)		
ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގައި މަސައްކަތްކުރާ ދައުލަތުގެ ވަކިވުންގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑުތައް އާއި ވަކިވުން ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި ގާއިމް ހަމަތަކާއި މިންގަނޑުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަންޑާރަނައިބު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.	(ހ)	.25	ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ވަކިވުންތައް މުވައްޒަފުންގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑު
ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ތަބާވާންޖެހޭ އަޚްލާޤީ ސުލޫކީ މިންގަނޑުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި	(ށ)		

Deleted: (ހ)

Deleted: މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

Deleted: (ށ)

Deleted: މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ދޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ކަވަރޭޖް ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން އެކަށީގެންވާ ސިވިލް ޕެންޝަނާއި ހިނގާދާގައި ބައިވެރިކުރުމުގެ އިންތިޒާމު ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުން ލިބިގެންވެއެވެ. ¶

Deleted: ެ

Deleted:

Deleted: މުވައްޒަފުން ތަބާވާންޖެހޭ އާންމު ސުލޫކީ މިންގަނޑުތައް، ދިވެހި ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުން

Deleted: ކަނޑައެޅުމާއި، އިތުރު ފިޔަވަޅު އެޅުން

Deleted: ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

Deleted: މުވައްޒަފުނާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ކުރުން މަނާކަންތައްތަކާއި ކަމެއް ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ

Deleted: ގެ

Deleted: ާ ހިފެހެ އަދަބުގެ ޚިލާފުވާކަން

Deleted: އުކުލަވާލާ

			ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
އިދާރީ ފިޔަވަޅު އެޅުން	26.		ބޭންކަރަޕްސީގެ އޯޑަރުގެ މުވައްޒަފުން، މުވައްޒަފުންގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑާ ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެ މުވައްޒަފުންނާމެދު ފިޔަވަޅުއަޅާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
ވަޒީފާއިން މުސްތަޢުފީވުން	27.	(ހ)	ބޭންކަރަޕްސީގެ އޯޑަރުގެ މުވައްޒަފަކު އުމުރުން 65 (ފަސްދޮޅަސްފަހެއް) އަހަރުވުމުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ މުވައްޒަފުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޚިދުމަތުން މުސްތަޢުފީވުމުގެ އިންތިޒާމުގެ ވަޒީފާއިން މުސްތަޢުފީވާނެއެވެ.
		(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ކޮންމެހެވެސް، އުމުރުން 55 (ފަންސާސް ފަހެއް) އަހަރުންމަތީގެ މުވައްޒަފުން އަމިއްލައަށް އެދިގެން ޚިދުމަތުން މުސްތަޢުފީވުމަށް އެދޭނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ މުވައްޒަފުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ސަރކިއުލާ އެއްގޮތަށް ޢުމުރުގެ ކުރިން، އަދި އެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޚިދުމަތުން މުސްތަޢުފީވުމުގެ އިންތިޒާމު އެ މުވައްޒަފަށް ޚިދުމަތުން މުސްތަޢުފީވެވޭނެއެވެ.
		(ނ)	މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފުންގެ އިތުރުން ބޭންކަރަޕްސީގެ އޯޑަރުގައި 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަސް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ޚިދުމަތްކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކު، ނުވަތަ ބޭންކަރަޕްސީގެ އޯޑަރުގައި 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ދުވަސް ޚިދުމަތްކުރާއިރު، ދައުލަތުގެ އެހެން އިދާރާއެއްގެ ވަޒީފާގައި ޚިދުމަތްކުރި ޖުމްލަ މުއްދަތު 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަސް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ މުވައްޒަފުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ގަވާއިދުގައި

Deleted: ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެ މުވައްޒަފަކާމެދު އަޅާނެ ފިޔަވަޅެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި

Deleted: ޝަރަފުވެރިކަމާއެކު ވަކިވާ މުވައްޒަފުން

Deleted: މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ މުވައްޒަފުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ބޭންކަރަޕްސީގެ އޯޑަރުގެ މުވައްޒަފަކު އުމުރުން 65 (ފަސްދޮޅަސްފަހެއް) އަހަރުވުމުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ މުވައްޒަފުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޚިދުމަތުން މުސްތަޢުފީވުމުގެ އިންތިޒާމުގެ ބޭންކަރަޕްސީގެ އޯޑަރުގެ ...ޒީފާއިން ޝަރަފުވެރިކަމާއެކު...ުސްތަޢުފީވުން ވަކިވާން ...

Deleted: ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފުންގެ އިތުރުން،

Deleted: ތު

Deleted: ާ

Deleted:

Deleted: އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، ބޭންކަރަޕްސީގެ އޯޑަރުގައި އަދާކުރަމުންދާ ވަޒީފާގެ މުއްދަތު ހިމެނޭގޮތުން ދައުލަތުގެ އިދާރާއެއްގެ ނުވަތަ އިދާރާތަކެއްގެ ވަޒީފާގައި، ވިދިވިދިގެން ނުވަތަ ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރު ދުވަހުގެ ނުވަތަ މުއްދަތަކަށް ޚިދުމަތްކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކު، ބޭންކަރަޕްސީގެ އޯޑަރުގެ

Deleted:

Deleted: ވަޒީފާއިން ޝަރަފުވެރިކަމާއެކު ވަކިވެ

Deleted: ނުވަތަ...ދި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފުންގެ އިތުރުން ބޭންކަރަޕްސީގެ އޯޑަރު...ައި 20 (ވިހި) ވަޒީފާއިން ޝަރަފުވެރިކަމާއެކު ވަކިވާ މުވައްޒަފަކީ، މުވައްޒަފަކީ، ބޭންކަރަޕްސީގެ އޯޑަރުގެ ވަޒީފާގައި ...

			ބަޔާންކުރާ ޚިދުމަތުން މުސްތަފީދުވުމުގެ އިސްތިޙްޤާޤު ވަޒީފާއިން މުސްތަފީދުވިދާނެއެވެ.
		(ރ)	މި މާއްދާގެ ދަށުން ލިބިދޭ އިސްތިޙްޤާޤު، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ވަކިކުރެވޭ މުވައްޒަފުންނަކަށް ލިބިއެއް ނުދެވޭނެއެވެ.
		(ބ)	މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޚިދުމަތުން މުސްތަފީދުވާ މުވައްޒަފުންނަށް އިސްތިޙްޤާޤު ދޭންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2016 (ދައުލަތުގެ މުސާރައާއި ސިޔާސަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ނެޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަނުން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާއި ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
ހަވަނަ ބާބު އެހެނިހެން ކަންކަން			
މާލީ ކަންކަން	.28		ބަނޑާރަނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ފުރިހަމައަށް އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ، ކޮންމެ އަހަރަކުވެސް، ދައުލަތުގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ބަޖެޓުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް	.29		ބަނޑާރަނައިބުގެ ނުވަތަ ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުންނާއި، ބަނޑާރަނައިބަށް ލިބިދީފައިވާ ބާރުގެ ދަށުން ހެޔޮނިޔަތުގައި ގޮތުން، ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ނުވަތަ ޤާނޫނުން ލިބިދީ ބާރުގެ ދާއިރާގެ ތެރެއިން، ބަނޑާރަނައިބު ނުވަތަ ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފަކު، ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން، ހެޔޮ ނިޔަތުގައި ކުރާ ކަމަކާމެދު ނުވަތަ ނުކުރާ ދޫކޮށްލާ ކަމަކާމެދު، އެއްވެސް މަދަނީ ނުވަތަ ޖިނާއީ ދައުވާއެއް ނުއުފުލޭނެއެވެ.
އަހަރީ ރިޕޯޓު	.30	(ހ)	ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުން ކޮންމެ އަހަރަކު މަސައްކަތްތަކުގެ މައްޗަށް

Deleted: ާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، ޝަރަފުވެރިކަމާއެކު

Deleted:

Deleted: ވަކިވުމުގެ އިސްލާމް ލިބުމުގެ ޙައްޤު އެފަރާތަކަށް ލިބިގެންވެ

Deleted:

Deleted: (ނ) ގެ

Deleted: ކަނޑައަޅާނީ، ބަނޑާރަނައިބު ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކަށް ބިނާކޮށް، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ކަންކަން ބަލަހައްޓާ ވަޒީރު ލަފާ ހޯދުމަށްފަހު އެ ފައިސާ ފާސްކުރައްވާނީ. ¶

Deleted: ގެ ދަށުން ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުން، ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީހަށް ދޫކުރަނ

Deleted: އޮފީހުގެ އިސް މަސްއޫލަކަށް ހުރި މީހަކު ނުވަތަ ބަނޑާރަނައިބުގެ

އެކުލަވާލާފައިވާ އަހަރީ ރިޕޯޓެއް، ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ޖަނަވަރީ މަހުގެ 10 (ދިހައެއް) ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުން ފޮނުވަންވާނެއެވެ.			
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވާތާ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުން އެ ރިޕޯޓު އާންމުކޮށް ޝާއިއުކުރަންވާނެއެވެ.	(ށ)		
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ދިމާވާ ހާއްސަ ހާލަތެއްގައި، ބަންޑާރަނައިބަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ ހާލަތަކާގުޅޭ ހާއްސަ ރިޕޯޓެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބަންޑާރަނައިބަށް ލިބިގެންވެއެވެ.	(ނ)		
މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައި ތިބި ސިވިލް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުން، އެ ހިނދުން ފެށިގެން ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައި ބަދަލުވާނެއެވެ.	(ހ)	31.	އިންތިޤާލީ ކަންކަން
މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ގެންދާ މުވައްޒަފުން، މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުސާރައިގެ އުސޫލު ޝާއިއުކޮށް ނިމޭތާ ކަނޑައަޅާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މަޤާމުތަކުގެ އޮނިގަނޑުގައި ބަހާލަންވާ މަޤާމުތަކަށް ބަދަލުކޮށް ނިންމަންވާނެއެވެ.	(ށ)		

Deleted: އިންތިޤާލީ މާއްދާ

Deleted: މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭތާ 60

Deleted: (ފަސްދޮޅަސް)

Deleted: (ށ)

Deleted: މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މިޑްލްފިރަލްގެ ދަށުގައި ނޫވަނަ ބަލަހައްޓަމުންގެންދާ ދާއިރާގައި ހިނގަމުންދާ މުދަލާއި، ވަސީލަތްތަކާއި، ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުން އެ އޮފީހަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ފައިސާއާއި ޤާނޫނީ ޒިންމާއާއި އެއްބަސްވުންތަކުގެ ދަށުން އެ އޮފީހުން އުފުލަންޖެހޭ އެންމެހައި ވާޖިބުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، ޤާނޫނީ ޒިންމާއާއި އެއްބަސްވުންތަކުގެ ދަށުން އެ އޮފީހަށް ލިބޭ ހައްޤުތަކާއި މަންފާތައް، އެ ހިނދުން ފެށިގެން ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހަށް ބަދަލުވާނެއެވެ. ¶

		(ނ)	މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ޑެޕިއުޓީ ސޮލިސިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމުގައި ހުރި ފަރާތް، އެ ހިނދުން ފެށިގެން މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ސޮލިސިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމަށް ބަދަލުވެއްޖެއެވެ.
		(ބ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ކަންކަމުގައި އެކުލަވާލަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް އެކުލަވާލައި، އެ ގަވާއިދުތަކަށް އަމަލުކުރަން ފެށެންދެން، މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ކަންކަމުގެ މައްސަލަ ހިންގާނީ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ މައްސަލަ ހިނގާ ސިވިލް ސަރވިސްގެ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކުންނެވެ. އަދި އެ ގަވާއިދުތަކުގައި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ކުރަންޖެހޭކަމަށް ބަޔާންކުރާ ކަންކަން އެ މުއައްސަސާގެ ތަޢާރުފުގައި ކުރާނީ ސޮލިސިޓަރ ޖެނެރަލެވެ.
ގަވާއިދު ހަދައި ހިންގުން	.32	(ހ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގާނީ، ބަންޑާރަނައިބެވެ.
		(ށ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
		(ނ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގަވާއިދުތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުން ބާރު ލިބިގެން، މި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުން ހިންގުމަށްޓަކައި ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގުމުގެ ބާރު ބަންޑާރަނައިބަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން	.33		މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަސްދީޤުކުރުމާ ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 90 (ނުވަދިހަ)

Deleted: ނ

Deleted: ބ

Deleted: ބަންޑާރަނައިބެވެ.

Deleted: މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ހިނދަކު،

Deleted: ބޭގެ ލަފާގެ މަތިން ސޮލިސިޓަރ ޖެނެރަލް.ެވެ. ¶

Deleted: މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި

Deleted: ކުރަނ

Deleted: ތާ

Deleted: ،

Deleted: ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ

Deleted: ހަދައި ނިންމަންވާނެއެވެ.

Deleted: އެކުލަވާލައި

Deleted: ހަދައި ނިންމަންވާނެއެވެ. ¶

Deleted: ނ

Deleted: 30

Deleted: ތިރީސް

			ދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.
މާނަކުރުން	34.		މި ޤާނޫނުގައި ވަކި ލަފުޒެއް ނުވަތަ އިބާރާތެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭހަނުވާހިނދަކު، އަންނަނިވި އިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކަށް ދީފައިއެވަނީ، އެ އިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކާ ގުޅިގެން، ތިރީގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.
		(ހ)	"ބަންޑާރަނައިބު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 133 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަންކުރާ ބަންޑާރަނައިބަށެވެ.
		(ށ)	"ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އޮފީހަށެވެ.
		(ނ)	"ދައުލަތުގެ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރުގެ ދަށުން ހިނގާ އެންމެހައި އިދާރާތަކާއި އޮފީސްތަކާއި، ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރުގެ ދަށުން ހިނގާ އެންމެހައި އިދާރާތަކާއި އޮފީސްތަކާއި، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފެދިފައިވާ އެންމެހައި މުސްތަޤިއްލު ކޮމިޝަންތަކާއި މުސްތަޤިއްލު މަޤާމުތަކުގެ އޮފީސްތަކާއި އެ ތަންތަނުގެ ދަށުން ހިނގާ އެންމެހައި އިދާރާތަކާއި އޮފީސްތަކާއި، އަދި ޢިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރުގެ ދަށުން ހިނގާ އެންމެހައި އިދާރާތަކާއި އޮފީސްތަކާއި ތަންތަނަށެވެ. އަދި މި މާނައިގެ ތެރޭގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކުގެ ލާމަރުކަޒީ ގޮތުން ހިންގުމަށްޓަކައި އުފައްދާފައިވާ ކައުންސިލްތަކުގެ އޮފީސް ހިމެނެއެވެ.
		(ރ)	"ސްޓްރެޓީޖިކް ޕްލޭން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މަޤާމަށް އަދި އެ މަޤާމަށް ބަންޑާރަނައިބު

Deleted: އިބާރާތެއް ނުވަތަ

Deleted: ެވި

Deleted: އިސްތިކާރާ

Deleted: އަދި ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހަކީ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން "އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް" ގެ ނަމުގައި ހިނގަމުން އައި އޮފީހެވެ.

Deleted: ސަރުކާރުގެ މުދަލާއި ބައިބަލާ ހިމެނޭ ކުންފުނިތަކުވެސް ހިމެނެއެވެ.

Deleted: (ރ)

Deleted: "ސަރުކާރުގެ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހާއި، ސަރުކާރުގެ އެންމެހައި ވުޒާރާތަކާއި، އެ ވުޒާރާތަކުގެ ދަށުން ހިނގާ ޑިޕާޓްމަންޓްތަކާއި، ސަރުކާރުގެ އެހެނިހެން އިދާރާތަކާއި އޮފީސްތަކާއި ތަންތަނެވެ. އަދި މިމާނައިގެ ތެރޭގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ ގޮތުން ހިންގުމަށްޓަކައި އުފައްދާފައިވާ ކައުންސިލްތަކުގެ އޮފީސް ހިމެނެއެވެ. ¶

Deleted: (ބ)

Deleted: "ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ އިސް މަޤާމުތައް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޤާމުތަކާއި، އެ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އުފައްދާ މަޤާމުތަކަށް އަދި އެ މަޤާމުތަކަށް އައްޔަންކުރާ ފަރާތްތަކަށެވެ. ¶

Deleted: ށ

ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތްތަކެވެ.			
"ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތްތަކާއި މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްއާއި، މި ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ލީގަލް ސަރވިސް އަދި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސަރވިސް ޑިވިޜަންގެ މަޤާމުތަކަށް ޢައްޔަންކުރެވޭ ފަރާތްތަކެވެ.	(ބ)		
"ސިވިލް ސަރވިސްގެ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2007 (ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކެވެ.	(ޅ)		
"ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2007 (ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނެވެ.	(ކ)		

11/5/2025

Deleted: ތް
Deleted: ކަ
Deleted: ◌ް
Deleted: ކަ
Deleted: ކ
Deleted: (ހ) ގެ ދަށުން އުފައްދާ އިސް މަޤާމުތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމާއި، މި ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ ގައި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ލީގަލް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ޑިވިޜަންގެ މަޤާމުތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ޑިވިޜަންގެ މަޤާމުތަކަށް ޢައްޔަންކުރެވޭ ފަރާތްތަކެވެ.ބަޔާންކުރާ ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންނަކީވެ. ¶
Deleted: ހ
Deleted: ނު
Deleted: "ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވަނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 220 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޢައްޔަންކުރެއްވިފައިވާ ފަރާތެވެ.
Deleted: ____________
Deleted: 23
Deleted: 10
Deleted: 4

ޖަދުވަލު 2

"ބަންޑާރަނައިބުގެ އޮފީހުގެ ބިލު" ޖުޑީޝިއަލް ކައުންސިލުން ދިރާސާކުރުމަށް އެ ކައުންސިލްގެ މެންބަރުން ހާޒިރުވިގޮތުގެ ތަފްސީލު

ސަލާމުގައި ހުރި ބައްދަލުވުން	S	އެހެން ކޮމިޓީއެއްގެ ބައްދަލުވުމެއްގައި	@	ހާޒިރުނުވާ ބައްދަލުވުން	-	ހާޒިރުވި ބައްދަލުވުން	✓
				ކޮމިޓީގައި ނުހިމެނޭ	N	ރަސްމީ ދަތުރެއްގައި	0

11/5/2025	22	2:55	✓	N	✓	-	✓	✓	N	✓	S	✓	N	✓	✓	✓
10/5/2025	20	2:06	✓	N	✓	✓	✓	✓	N	✓	S	✓	N	✓	✓	✓
23/4/2025	14	2:19	✓	N	✓	N	✓	✓	N	✓	✓	✓	✓	N	✓	✓
10/3/2025	7	1:11	✓	N	S	N	✓	✓	✓	✓	✓	N	S	✓	✓	✓
12/12/2024	38	00:03	✓	✓	✓	N	✓	✓	-	✓	✓	N	✓	N	✓	✓
ތާރީޚް	ބައްދަލުވުން	ހޭދަވި ވަގުތު	މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުބާރިކް	މިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން މުޙައްމަދު އަބްދުލްޤާދިރު	ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްސައްތާރު މުޙައްމަދު	މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާހިދު	ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މަޙްމޫދު ފާއިޒު	ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާމިން ޙަބީބު	ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމް	ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރިޔާސް	ހުރާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޑރ. އަންނާރާ ނަޢީމް	ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޝްރަފް ރަޝީދު	ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ފަޔާޒު	ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު	ފޯދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާޢީލް ނިޒާރު	ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް
ޖުމްލަ	5	8:34	5	1	4	1	5	5	1	5	3	3	2	3	5	5